

KÜLÖNFÉLÉK.

A barlang-szádák növényzetének felkutatása érdekében.

A barlangnyílások felette érdekes növényzetének kutatása során sokszor sajnálattal kellett tapasztalnom, hogy a másirányú kutatások mennyire ellenségei a barlangok élettani tanulmányozásának. A barlang fosszilis zárványainak kutatása érdekében a barlangkutatók a barlang kitöltését egészben vagy részben kihordják a barlangból, amivel a barlang nyílását rendszerint jelentékenyen megnagyobbítják, a barlanglakó növények és állatok életfeltételeit lényegesen megváltoztatják, sőt azokat részben el is pusztítják.

Klasszikus, ősemberi nyomokat gazdagon nyújtó barlangunkban, a *Szeletában* például az ásatások olyan gyökeresen megváltoztatták az élettani viszonyokat, hogy a barlang flórájának mai képből alig lehet biztos képet nyerni a barlang eredeti növényzetéről. A barlang nyílása a kitöltés kihordása után annyira nagyobbodott, hogy a barlang ma sokkal mélyebben világos, a levegő jobban járja, falai tehát kevésbé nyirkosak és a külvilági időjárás jobban érezteti a hatását a barlang klímájára, mint azelőtt.

Boldogult BIRÓ LAJOS-nak, a magyar barlangok rovarfaunájának kutatásában hervadhatatlan érdemeket szerzett tudósnak kérelmére ismétlem meg akkor, amikor arra kérem a barlangok életvilágát kutatók nevében a barlangokat öslénytani szempontból kutatókat, hogy mielőtt valamely érintetlen állapotban levő barlang felásásához fognak, hívják fel a barlangi fauna és flóra kutatóinak figyelmét a felásandó barlangutra és ezzel tegyék lehetővé, hogy azok állatvilágát megmielőtt azok emberi beavatkozásnak tétetnének ki, ősi állapotban tanulmányozhassák.

Társulatunk egyik célja épp az együttműködés elősegítése, ha ezt az eszmét e téren is keresztülvisszük, a hazai barlang-biológiának nagy szolgálatot tehetünk.

BOROS ÁDÁM dr.

Földalatti állatkerti a Postumai-barlangban.

Most adták át rendeltetésének az első földalatti állatkertet, amely a barlangi állatok és növények tudományos kutatásának céljára szolgál. A világhírű Postumai-barlang-nak kisebb, egyik mellékágában nyert elhelyezést ez a tudományos jellegű állomás. Három természetalkotta teremben, amelynek falait és mennyezetét a legszebb cseppkövek díszítik, üvegszekrényeket, medencéket és akváriumokat állítottak fel.

Az első helyiség a barlangi növények megfigyelésére szolgál, a másodikban a barlangi állatok nyertek elhelyezést. Itt, a földalatti élőlények fogságukban is megkapják a legmegfelelőbb életfeltételeiket. Valódi barlangi levegő veszi őket körül, valódi barlangi víz és egyenletes hőmérséklet áll rendelkezésükre és az állandó sötétséget is csak — rájuk nézve teljesen hatástalan — vörösfénnyel törik meg néhanéha. A bogarakon, pókokon, százlábúakon, rákokon és más földalatti állatokon kívül legnagyobb figyelmet a barlangi göte érdemli meg, ez angolnaalakú csaknem színtelen, körülbelül 25 cm. hosszú hüllő, amely csak a Karsztvidék egyik-másik barlangi patakjában él. Amint ismeretes, 25 évvel ezelőtt állapították meg, hogy a barlangi göte 15° C alatt élő utódokat hoz a világra, ha pedig a hőmérséklet magasabb a 15° C-nál, akkor tojásokat rak le.

A harmadik teremben foglal helyet a kísérleti állomás, ahol olyan növényeket és állatokat tesznek ki a földalatti légkör hatásainak, amelyek egyébként a föld felszínén, napfényben élnek. Ezt a rendkívüli és a maga nemében egyedülálló intézményt a Postumiai-barlang nagynevű igazgatója PERCO ANDRÁS létesítette, aki ezáltal nemcsak egy csodabarlangot alkotott, hanem Adelsberget, amelyet ma Postumiának hívnak, a barlangkutató tudományos központjává tette.

LUKINICH FRIGYES

Nagyváradí barlangkutatóink munkássága az 1933. évben.

Örömmel olvassuk a „Biharország“ II. évfolyamának 3. számában POZSONYI JENŐ tollából, hogy a Bihari Turista Club-nak a fiatal, de talán épp azért eredménnyel dolgozó nagyváradí egyesületnek tavaly megalakított barlangkutató szakosztálya már fenállása első évében is komoly munkát végzett.

Húsz barlang-túrát vezettek, de számos egyéb túra során is tekintettek meg barlangokat. Az utak s a mütárgyak (hidak, korlátok stb.) javítását és újra építését a jövő évre tervezik, mert az idén Biharfüreden építettek menedékházat. Az útépitő-programm megvalósítását sürgősnek tartjuk és várjuk.

Fájdalmasan panaszolja a beszámoló a bihari barlangokban folyó pogány pusztításokat. Régi keserve ez a bihartjáróknak és a helyzet újabban — sajnos — csak tovább romlott. (A vandalizmus egyik szörnyű példája a révi Zichy-barlang barbár megrongálása.) Szívből kívánunk teljes sikert — de addig is türelmet és kitartást — a rombolók elleni hadjáratához.

A meziádi Czárán-barlang térképét kétszeri fölmérés után elkészítette BALOGH ERNŐ dr. kolozsvári professzor. A térképet a BTC szokosorositatta.

A révi Zichy- s a tizfalusi (nem „falusi“) Pokol-barlang közt a cikkíró összefüggést tételez föl. A feltevés annyira helyes, hogy az Erdélyi Kárpát Egyesület tagjai az összefüggést 1912-ben már meg is állapították. A Zichy-barlang „poklának“ hasadékán át kellene járható utat készíteni a két barlang között. Nagy, de szép munka volna.

Az összefüggés lehetősége kapcsán figyelmeztet bennünket a cikkíró a Király-erdő karsztjára. Igaza van; a Biharnak ez a legnagyobb, legegységesebb karszt-planinája sok titkot rejteget még s a kutatás nem lesz hiábavaló.

A Postumiai-barlangra példálózva zárul a beszámoló és szomorúan nevezi az elhanyagolt Bihart a „halott kincsek országa“-nak. Nagyváradi testvéreink: holtak nincsenek! Csak alvó élet van; alszanak az emberek, alszanak a kincsek.

Ha fölébrednek a turisták, kinyitja a szemét a barlangok alvó kincsének Csipkerózsikája is. A BTC barlangkutató szakosztálya ébresztőt fuvatott, a magyar barlangkutató testvér-szíve velük érez. Kívánjuk, hogy a páratlan, gyönyörű, a feledhetetlen Bihart a BTC munkája azzá tegye, aminek már régen kellene lennie: a turista eldórádójává, a kutató Paradicsomává, a világ csodájává!

STOKKER JÓZSEF dr.

